

ตามไปดู...เทคนิค

▶ บรรณาธิการ : อภิชาติ ศรีสอาด
▶ เรียบเรียง : จันทรา อุสุวรรณ

ISBN : 978-616-359-020-6

มะละกอตก

ทำเงินได้... ไม่ยาก

.....
ปลอดโรค เพิ่มคุณภาพ เพิ่มผลผลิต
.....

ตามไปดู...เทคนิคมะละกอตก ทำเงินได้...ไม่ยาก

อภิชาติ ศรีสอาด

155.-

ภาพ : หนึ่งฤทัย เพรสีทอง

ลุย...

8

สวนแบบอย่าง..เซียนมะละกอ

ทำเงิน..ลูกตก..ปลอดโรค..ผลใหญ่..รายได้ตลอดปี

.....
แนวทาง..และเทคนิคอินทรีย์..ผลผลิตดี..ต้านทานโรค
สู่ตลาดบน..คนรักสุขภาพ

บุกสวนมะละกอออกแลนด์เงินล้าน มาตรฐาน Q ผลผลิตเพิ่ม แถมต้านทานโรคได้ด้วยอินทรีย์เคมี

“คุณณรงค์ศักดิ์ คงปาน
เซียนมะละกอฮอลแลนด์
แห่งจังหวัดตาก ใช้ประสบการณ์จริง
ทดลองจริง และปฏิบัติจริง
พร้อมถ่ายทอดทุกขั้นตอน
สู่พี่น้องเกษตรกร เพื่อเป็นวิทยาทาน
ทั้งนี้ยังเผยแพร่เทคนิคการเพิ่มผลผลิต
มะละกอด้วยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์เคมี
พร้อมแนะวิธีเลือกเพศมะละกอแบบง่ายๆ
ให้กับมือใหม่ที่อยากปลูกมะละกอ”

คุณณรงค์ศักดิ์ คงปาน

“สวนเจ๊แอ๋ว”

ปลูกมะละกอลดสารป้องกันตลาด

สร้างรายได้ตลอดปี

แถมผลผลิตดีมีคุณภาพ

จากภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน รายจ่ายมากกว่ารายรับ ทำให้มนุษย์เงินเดือนหลายคนต้องดิ้นรนมากขึ้น จนบางครั้งต้องปรับเปลี่ยนอาชีพตัวเองจากมนุษย์เงินเดือนกลายเป็นเกษตรกรมือโปรเอกเช่นเดียวกับคุณอำนาจ และคุณนิภา รอบคอบเกษตรกรผู้ปลูกมะละกอลดสาร แห่จนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ที่ทำทุกอย่างตั้งแต่การเตรียมดินกระทั่งเกี่ยวเกี่ยวผลผลิตจนกลายเป็นเกษตรกรมืออาชีพไปแล้ว

คุณนิภา และคุณอำนาจ รอบคอบ
เจ้าของสวนมะละกอนซกดำ

มะละกอดกทำเงินได้...ไม่ยาก

A7

ดร.อานนท์ สุกนธ์

ปลูกมะละกอให้ได้ผลผลิตทวีคูณ ด้วยการเพิ่มยอด การันตีผลจาก **ดร.อานนท์ สุกนธ์**

“ดร.อานนท์ สุกนธ์ นักวิจัย-ฝึกอบรม จากแม่โจ้ กรีน ออร์แกนิก
กรุ๊ป เชียงใหม่ เพาะเคล็ดลับเกิดให้ปลูกมะละกอแบบต้นเดี่ยว
และเพิ่มความคุ้มค่าทางด้านผลผลิตด้วยการเพิ่มยอด เพื่อทำให้เกิด
เป้าหมายผลผลิตที่หลากหลาย ก่อให้เกิดรายได้ทั้งจากผลผลิตที่เพิ่มขึ้น
แถมยังขายต้นพันธุ์มะละกอได้อีกด้วย สร้างมูลค่าเพิ่มไม่รู้จบ”

คุณสมบุญ เครือแดง

แอ่วเหื้อ เขื่อนลวน มะละกอออกแลนด์ทำเงิน

ที่แพร่

“มะละกอจัดเป็นไม้ผลที่เกษตรกรนิยมปลูกไม่น้อย ทั้งนี้เพราะเป็นพืชที่ให้ผลผลิตเร็วผู้ปลูกสามารถปลูกแซม ในพืชหลักก่อนให้ผลผลิตหรือปลูกเป็นพืชหลักเพื่อจำหน่ายผลผลิตโดยตรงในแง่ของผู้บริโภคแล้ว มะละกอเป็นผลไม้ที่ได้รับความนิยมรับประทานกัน เพราะรับประทานแล้วไม่อ้วน แถมยังช่วยระบบขับถ่ายได้ดี”

มะละกอทำเงินได้...ไม่ยาก A19

เมตร ใบมะละกอมีขนาดใหญ่และกว้างประมาณ 25-75 เซนติเมตร ก้านใบกลมและยาวได้ถึง 1 เมตร แผ่นใบมีลักษณะคล้ายรูปหัวใจ แตกเป็นแฉก 7-11 แฉก ใบมะละกอยะเจริญจากส่วนยอด ใบล่างจะแก่เป็นสีเหลืองและร่วงหล่นก่อนตามลำดับความเจริญ ดอกมะละกอยังอยู่หลายชนิด และเป็นสาเหตุที่ทำให้ต้นมะละกอถูกแบ่งออกเป็น 3 เพศ ซึ่งมีความสำคัญในทางเกษตรกรรมแตกต่างกัน

ต้นคำาเน็ด

บอบมะละกอ

ชื่อ : มะละกอ

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Carica papaya* Linn.

ชื่อวงศ์ : Caricaceae

ชื่อท้องถิ่น : มะก้วยเต็ด ก้วยเตด มะก้วยเทศ
หมากขางพอ(เหนือ), บักหุ้ง (อีสาน), แดงตัน
(สตูล), ลอกอ ก้วยลามะเต๊ะ (ใต้)

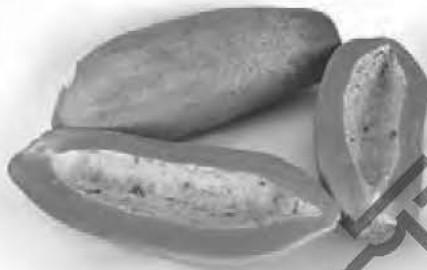
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

มะละกอเป็นพืชล้มลุกที่มีอายุสั้น แต่สามารถมีชีวิตอยู่ได้นานถึง 20 ปีถ้าได้รับการดูแลที่เหมาะสม เป็นไม้ผลที่มีระบบรากเป็นรากแก้ว ลำต้นค่อนข้างชุ่มน้ำ เป็นลำชะลูดมีข้อปล้อง ส่วนมากไม่ค่อยมีกิ่งก้านสาขาทั้งดอกและใบจะเจริญอยู่ที่ส่วนยอดเพียงอย่างเดียว ในกรณีที่ส่วนยอดถูกตัดหรือทำลายกิ่งจะแตกออกมาจากข้างๆ และสามารถเจริญเติบโตออกดอกติดผลได้ ความสูงของมะละกออยู่ระหว่าง 2-10

ปัจจัยที่ควบคุม การแสดงเพศ ของมะละกอ

การแสดงเพศของมะละกอขึ้นอยู่กับปัจจัยทางสิ่งแวดล้อมอย่าง เช่น อุณหภูมิ ธาตุอาหาร สเปกตรัม และลักษณะทางพันธุศาสตร์

1. อุณหภูมิ จะมีอิทธิพลอย่างมากต่อการแสดงเพศดอกหรือการกลับเพศในต้นมะละกอ โดยเฉพาะต้นตัวผู้และต้นกะเทย อุณหภูมิที่หนาวจัด และช่วงแสงสั้นกว่า จะทำให้มะละกอเกิดการกลับเพศโดยดอกตัวผู้ที่ไม่สมบูรณ์ เปลี่ยนเป็นดอกที่สมบูรณ์และสามารถติดผลได้ ซึ่งส่วนมากจะปรากฏกับต้นตัวผู้ที่ไม่สมบูรณ์หรือต้นที่มีอายุมาก ปรากฏการณ์เช่นนี้

อาจจะไม่คงถาวร เมื่อเปลี่ยนฤดูการติดผลอาจจะชะงักไปด้วย

2. ธาตุอาหาร ทำให้ต้นมะละกอเจริญอย่างสมบูรณ์และแข็งแกร่งการพัฒนาการเปลี่ยน

1. แยกดำ

เป็นพันธุ์เบาอายุเมื่อดอกแรกบานประมาณ 130-140 วัน ลักษณะต้นเตี้ยแข็งแรง ดอกเป็นดอกช่อ ดอกตัวผู้น้อย ดอกกะเทยมาก ผลมีรูปร่างกลมยาวเสมอปลาย (Lengthened-cylindrical) เนื้อสีแดงจัดปนส้มเล็กน้อย น้ำหนักผลเฉลี่ยประมาณ 0.88 กก. ผลผลิตเฉลี่ยประมาณ 6.16 กก./ต้น ช่องว่างภายในผลแคบเปอร์เซ็นต์น้ำตาลประมาณ 10-13 °B ปัจจุบันพันธุ์แยกดำมีการนำไปปลูกแพร่หลายทั่วประเทศ มีการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมนั้นๆ จนเกษตรกรบางคนเข้าใจว่ามะละกอแยกดำกลายเป็นพันธุ์ใหม่ จึงมีการตั้งชื่อให้มะละกอพันธุ์นี้แตกต่างจากชื่อเดิม เช่น แยกดำดำเนิน แยกดำขอนแก่น แยกดำนครปฐม แยกดำกาฬสินธุ์ เป็นต้น ซึ่งชื่อใหม่ที่ตั้งขึ้นมักมีชื่อ

พันธุ์มะละกอ

การเลือกพื้นที่ ปลูกมะละกอ

มะละกอแม้จะขึ้นชื่อว่าปลูกได้ง่าย ก็ได้ทั่วประเทศ แต่ในการปลูกเพื่อการค้าขนาดใหญ่ มีปริมาณมากๆ จำเป็นต้องมีความพิถีพิถันในการเลือกพื้นที่ปลูก เพื่อให้ได้มะละกอที่มีคุณภาพเป็นที่ต้องการของตลาด โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นการปลูกเพื่อการส่งออกด้วยแล้วต้องพิถีพิถันในเรื่องของคุณภาพของผลผลิตอย่างเป็นพิเศษ ดังนั้น การเลือกพื้นที่ปลูกจึงนับเป็นปัจจัยอย่างแรกที่ต้องพิจารณา เพราะถ้าพื้นที่ที่มีความเหมาะสมแล้วก็เสมือนว่าประสบความสำเร็จในการทำสวนมะละกอไปแล้วครึ่งหนึ่ง ซึ่งปัจจัยที่ควรพิจารณาในการเลือกพื้นที่ปลูกมีดังนี้

ดินปลูก นอกจากคิดถึงเรื่อง ความอุดมสมบูรณ์ของดินเป็นหลักแล้ว ผู้ปลูกควรนึกถึงคุณสมบัติทางกายภาพและเคมีของดินด้วย ตลอดจนมีสภาพภูมิประเทศที่เหมาะสม ซึ่งดินที่เหมาะสมแก่การปลูกมะละกอควรมีคุณสมบัติต่างๆ ดังนี้

ลักษณะโครงสร้างดิน มะละกอสามารถปลูกขึ้นได้ในดินแทบทุกชนิด ตั้งแต่ดินเหนียวถึงดินทราย แต่จะเจริญเติบโตได้ดีในดินที่ร่วนซุย การระบายน้ำดี ไม่มีน้ำขัง มีอินทรีย์วัตถุสูง เช่น ดินร่วน ดินร่วนปนทรายหรือร่วนปนเหนียวอย่างไรก็ดีในดินที่เป็นดินเหนียวหรือทรายจัด หากมีการปรับปรุงดินให้มีความร่วนซุยการระบายน้ำดี โดยการเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้แกดินด้วยการใส่ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมักให้มากๆ ก็สามารถปลูกมะละกอได้ดีเช่นกัน โดยธรรมชาติ

การปลูกมะละกอ

โดยทั่วไปมะละกอนิยมปลูกจากเมล็ดที่เก็บจากต้นที่ได้คัดเลือกมาให้ผลผลิตสูงคุณภาพผลดี การปลูกโดยการปักชำหรือการเสียบกิ่งยังไม่เป็นที่นิยมในประเทศไทย ในต่างประเทศเช่น ไต้หวันนิยมปลูกจากการเสียบยอดซึ่งจะได้มะละกอต้นเตี้ย การเก็บเมล็ดมะละกอเพื่อเอาไว้ทำพันธุ์อาจเกิดปัญหาได้เนื่องจากเมล็ดที่ได้จากการเก็บพันธุ์โดยวิธีนี้มักเกิดการผสมข้ามต้นกับต้นอื่นๆ ซึ่งอาจถ่ายทอดลักษณะด้อยในกลุ่มเมล็ดพันธุ์ที่นำไปปลูกได้ ยกเว้นการปลูกเพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์จำหน่ายตามศูนย์วิจัยพืชสวน

หรือบริษัทเอกชนที่มีวิธีการผลิตที่รัดกุม มีการป้องกันการผสมข้ามพันธุ์ เพื่อไม่ให้เกิดการกลายพันธุ์ การปลูกมะละกอสามารถแบ่งเป็นขั้นตอนดังนี้

การคัดเลือกพันธุ์มะละกอ

เนื่องจากมะละกอเป็นพืชที่มีการผสมข้ามพันธุ์จึงมีความแปรปรวนทางพันธุกรรมมาก การคัดเลือกพันธุ์ก่อนปลูกจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการปลูกสร้างสวนมะละกอ ซึ่งหากมีการคัดเลือกพันธุ์ที่ดีมาปลูกแล้ว ย่อมเป็นหลักประกันว่า มะละกอที่ปลูกสามารถออกดอกติดผลแล้ว เป็นต้นกะเทยหรือมีดอก

การ ขยายพันธุ์ มะละกอ

2. โดยวิธีเสียบยอด แบบเกลีฟท์ หรือ

การเสียบแบบเข้าลิ้ม วิธีนี้เป็นวิธีการค่อนข้างใหม่แต่ก็ทำให้สามารถได้ต้นมะละกอใหม่ที่มีลักษณะเป็นดอกกะเทยตามที่ต้องการ ขณะนี้นิยมทำกันในต่างประเทศ โดยมีขั้นตอนดังนี้

- เพาะต้นกล้ามะละกอพันธุ์พื้นเมืองที่ทนทานต่อโรคโคนเน่าและทนต่อโรคใบด่าง เมื่อต้นกล้ามี่ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 0.5-1 นิ้ว (ขนาดให้สัมพันธ์กับยอดพันธุ์ดี) นำมาตัดยอดเฉียงลงกลางไส้ทั้ง 2 ข้าง เป็นลักษณะร่อง

มะละกอสามารถขยายพันธุ์ได้ 5 วิธี คือ

1. โดยการเพาะเมล็ด ซึ่งจะทำได้ต้นกล้าที่มีลักษณะต่างๆ กันเช่น ต้นที่ให้ดอกตัวผู้ ต้นที่ให้ดอกตัวเมีย และต้นที่ให้ดอกกะเทย ในการเพาะปลูกปัจจุบัน เกษตรนิยมนิยมยอดเมล็ดลงหลุม 3-5 เมล็ด แล้วค่อยคัดไว้ 3 ต้น เลี้ยงไว้จนเริ่มออกดอก แล้วจึงคัดไว้เฉพาะต้นที่ให้ดอกกะเทย ซึ่งมีลักษณะเนื้อหนา น้ำหนักดีเป็นที่ต้องการของตลาด

การดูแลรักษา มะละกอ

การใส่ปุ๋ย

มะละกอต้องการปุ๋ยเป็นจำนวนมากเพื่อการเจริญเติบโต ปุ๋ยที่ให้กับมะละกอมีทั้งปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยเคมี ส่วนมากจะใส่ในช่วงเตรียมดินก่อนปลูกโดยจะใส่ปุ๋ยอินทรีย์หรือปุ๋ยหมักหลังปลูก 3-4 ครั้ง/ปี ครั้งละ 1 ปูน/ต้น ส่วนปุ๋ยเคมีให้สูตร 15-15-15 อัตรา 50 กรัมต่อต้นหลังย้ายปลูก 1 เดือน และใส่ทุกเดือน เดือนที่ 3 เพิ่มเป็นอัตรา 100 กรัม/ต้นทุกเดือน

เมื่อมะละกอเริ่มผลิตผลใส่ปุ๋ยสูตร 15-15-15 อัตรา 100 กรัม ผสมกับยูเรีย 50 กรัมต่อต้น การใส่ปุ๋ยหว่านห่างจากโคนต้นแล้วใช้ดินกลบอย่าให้ปุ๋ยกลบโคนต้น นอกจากนี้ควร

แมลง

ศัตรูมะละกอ

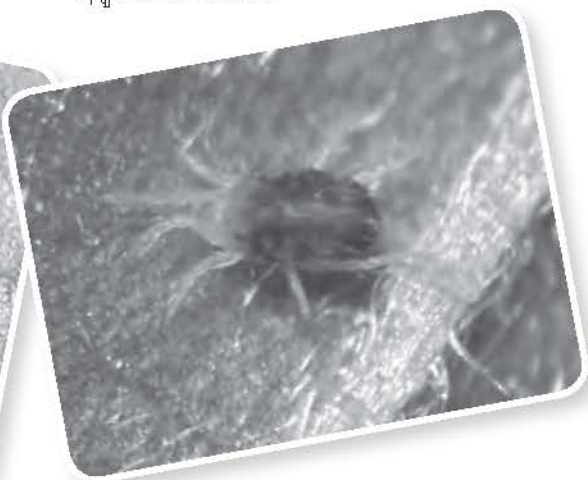
เพลี้ยไฟ

เป็นแมลงขนาดเล็ก ลำตัวแคบยาวสีเหลืองอ่อนตัวเต็มวัยปีกบินได้ ระบาดช่วงปลายฤดูแล้งเพลี้ยไฟจะดูดกินน้ำเลี้ยงใต้ใบและบนผลอ่อนทำให้ผิวของผลมีลักษณะเป็นขี้กลากสีน้ำตาล

การป้องกันกำจัด : ควรฉีดพ่นด้วยสารเคมีกำจัดแมลง ไดเมทโฮเอทหรืออิมิดาโคลพริด พ่นทุกๆ 5-7 วันประมาณ 2-3 ครั้ง

ไรแดง

จะเข้าทำลายทั้งใบ ใบแก่ และผลมะละกอสุก จะดูดน้ำเลี้ยงใต้ผิวใบมะละกอ ขนาดของตัวเล็กมากตัวแก่เป็นสีแดงหรืออมชมพูหรือสีเหลือง เมื่อไรแดงระบาดมากจะพบว่าใบมะละกอเป็นสีเหลืองซีดต่อมาเป็นสีน้ำตาลแห้ง และร่วงไปในที่สุด ผลมะละกอที่ถูกทำลายจะเปลี่ยนเป็นสีเทาหรือสีเหลืองและจะแก่ก่อนกำหนดรสชาติไม่หวาน ไรแดงจะระบาดมากในฤดูหนาวและร้อน

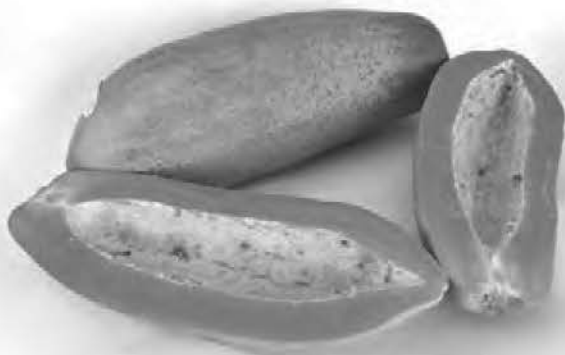

โอกาสและความเสี่ยง ในการผลิตมะละกอ

ด้านต้นทุน การผลิตมะละกอ ถือว่าต่ำเมื่อเทียบกับผลไม้อื่น ดังนั้นโอกาสในการทำกำไรจากการผลิตมะละกอจึงค่อนข้างสูง หากเกษตรกรสามารถป้องกันหรือหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดปัญหาโรคไวรัสใบด่างจุดวงแหวนได้พอสมควรก็จะสามารถสร้างผลกำไรได้ดีมาก

ประการต่อมา มะละกอเป็นพืชอายุสั้น นับจากการเพาะเมล็ดจนถึงเริ่มเก็บเกี่ยวใช้ระยะเวลาเพียง 9 เดือน และสามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ต่อเนื่องหลายเดือน การปลูกก็ง่าย สามารถใช้วิธีการหยอดเมล็ดและเพาะกล้าย้ายปลูก โดยปลูกเป็นพืชเชิงเดี่ยว หรือปลูกผสมผสานก็ได้ ขายผลผลิตในลักษณะผลดิบ หรือผลสุกก็ได้สำหรับการบริโภคตรง

การแปรรูปมะละกอ

มะละกอสามรส

ส่วนผสม

- มะละกอดิบ 1,600 กรัม (1.6 กิโลกรัม)
- น้ำส้มสายชู 900 ซีซี (4 1/2 ถ้วยตวง)
- น้ำ 900 ซีซี (4 1/2 ถ้วยตวง)
- น้ำตาลทราย 900 กรัม (0.9 กิโลกรัม)
- เกลือ 90 กรัม

วิธีทำ

1. ขูดมะละกอเป็นเส้นๆ หรือสับก็ได้
2. นำน้ำส้ม น้ำ น้ำตาล เกลือ ต้มพอเดือด ยกลง กรองด้วยผ้าขาวบาง
3. บรรจุมะละกอใส่ขวดที่ฆ่าเชื้อแล้ว เทน้ำปรุงรสลงในขวดขณะร้อน โดยให้เหลือปากขวดประมาณ 1/2 นิ้ว ปิดฝาให้แน่น จะเก็บไว้ได้นาน

ที่มา : <http://web.ku.ac.th/agri/papaya/pa1.htm>

แยมมะละกอ

สูตรที่ 1

- เนื้อมะละกอสุก (บด) 400 กรัม (2 ถ้วยตวง)
- น้ำ 200 กรัม (1 ถ้วยตวง)
- น้ำตาลทรายขาว 800 กรัม หรือ 4 ถ้วยตวง
- ผงเพคติน 8.4 กรัม (2 ช้อนชา)
- กรดมะนาว (กรดซิตริก) 8.4 กรัม (2 ช้อนชา) หรือใช้น้ำมันมะนาว 100 ซีซี (1/2 ถ้วยตวง)
- เกลือ 2.1 กรัม (1/2 ช้อนชา)

ปลูก “มะละกอปลอดโรค”

ส่งเสริมการขายสินค้า
เน้นคุณภาพ
สร้างความปลอดภัย

“ในเบื้องต้นทุกคนรู้ว่า การทำเกษตรมาตรฐาน GAP นั้นจะปลอดภัยต่อผู้บริโภคแต่ไม่ค่อยมีใครอยากทำ ส่วนหนึ่งอาจเนื่องมาจากเห็นผลช้า ใจไม่ทันใจ หรือต้องเสี่ยงกับความเสียหายของผลผลิต ซึ่งในความเป็นจริง หากผู้ที่มีความตั้งใจจริง มีการศึกษาข้อมูลอย่างจริงจัง และมีความพากเพียร ผลสำเร็จก็จะติดตามมาในไม่ช้า ส่วนความยากง่ายของการทำเกษตรปลอดภัยนั้น ขึ้นอยู่กับความตั้งใจของผู้ทำเป็นหลัก นี่เป็นคำยืนยันจากคุณจิระพรรณ โชติกุลวัฒนา เจ้าของสวนมะละกอแขกดำและฮอลแลนด์ แห่งเมืองชุมพร ที่ลงหลักปักฐานปลูกมะละกอมานานกว่า 7 ปี”

จิระพรรณ โชติกุลวัฒนา

มะละกอตกทำเงินได้...ไม่ยาก

คุณสมโชค สำราญ

สมโชค สำราญ

เผยเทคนิคมะละกอเอนต้น ช่วยเพิ่มผลผลิตได้ดีเกินคาด

“คุณสมโชค สำราญ อดีตครูสอนหนังสือ พ้นตัวมาจับงานทางด้านเกษตรอย่างเต็มตัว และชาวสวนมะละกอหันมาปลูกมะละกอเอนต้นช่วยเพิ่มผลผลิตได้ดี แล้วยังมะละกอจะมีลำต้นเตี้ย แลเมเก็บเกี่ยวง่าย ลดการบอบช้ำของผลผลิตได้ดีอีกด้วย”

มะละกออุกตกมาก

น้ำ ปุ๋ย ดุแลดีแค่นี้
ก็เพิ่มผลผลิตได้

โดยไม่ต้องเสริมอย่างอื่น

ให้เปลืองเงิน

การ์ตูนโดย

คุณไพริน แยมสรวล

“คุณไพริน แยมสรวล เกษตรกรจากวัดเพลง จังหวัดราชบุรี ที่ปลูกมะละกอสายพันธุ์ เขกมาเลย์มานานับ 40 ปี เคยปลูกมะละกอให้ได้ผลผลิตมากนั้นไม่ยากเพียงแค่อำใจใส่รื่องน้ำ ปุ๋ย และตัดตอนโรคจุดวงแหวนโดยการตัดเผาทำลายทิ้ง เท่านั้นก็มีมะละกอให้เก็บได้ตลอดปี”

คุณไพริน แยมสรวล